

Forum Historia

5

13. Suomi osana suurvaltaa

Seksmannit ja kirkonmenot

Seksmannit ja kirkonmenot

- Luterilaisen puhdasoppisuuden myötä kirkon ote yhteiskunnasta ja ihmisten elämästä tiukentui. Uskonto oli iso osa elämää.
- Kirkko keräsi veroja eli kymmenyksiä.
- Seksmannit valvoivat kirkossakäyntiä ja ihmisten moraalia.

Seksmannit ja kirkonmenot

Lue esimerkkinä katkelmat Perttu Immosen teoksesta *Suomen rahvaan historia*.

Seksmannien nimeäminen oli yksi oire luterilaisen kirkon tiukentuvasta valvonnasta. Seksmannien, kuten Pekka Sopan, tuli avustaa Tyrvään kirkkoherraa kymmenysten keräämisessä ja huolehtia siitä, että heidän piiriinsä asukkaat kokoontuivat hyvässä sovussa sunnuntaikirkkoon. Jumalanpalvelus alkoi kesäisin yhdeksältä ja talvisin kymmeneltä aamulla. – –*

* Seksmanni eli kuudennusmies oli seurakunnan luottamusmies, joka valvoi piirinsä asukkaiden moraalialia ja kymmenysten maksamista mutta osallistui myös maalliseen hallintoon.

Seksmannit ja kirkonmenot

Sisällä kirkossa seksmannit pitivät silmällä sitä, että seurakunta käyttäytyi säädyllisesti. Kirkon kynnyksellä ihmiset polvistuivat – katolisia ristinmerkkejä ei enää saanut tehdä – ja etsiytyivät omille penkeilleen. Seksmanni Sopan penkki oli viidennen rivin tienoilla, mikä oli rahvaalle korkea sija. Pekan edellä istui vain muutamia suurtilallisia, kuten Raukon ja Ruotsilan kartanoiden aateliset, jotka riitelivät keskenään etupenkeistä. Vakituisten penkkisijojen ansiosta seksmanni Soppa huomasi heti, jos joku hänen piirinsä asukas puuttui kirkosta. Jos joku isäntä oli poissa kirkosta matkansa takia, hänen piti esittää jälkikäteen todistus siitä, että hän oli osallistunut jumalanpalvelukseen jossain toisessa kirkossa.